

Trauma národní

Téměř před půl stoletím začal Jan Patočka s odpovědí na Blažkovu otázku, jací jsme a jací nejsme, poukazem na to, že po národním charakteru se obyčejně ptají národy, které mají nějaké trauma. (A poukázal na to, že Francouze to ani nenapadne, dokonce ani Němce ne.) Nemyslím, že lze tuto Patočkovu tezi akceptovat. Ono totiž nejde především o to, zda některé národy mají nebo nemají nějaké trauma (z řeckého *trayma*, zranění, rána), jako spíše o to, zda si nějakých důvodů (spíše než příčin) takové eventuelní trauma vůbec jsou schopni vůbec připustit, ba dokonce o to, zda to není jejich velká chyba, že takové trauma nemají nebo že si vůbec neuvědomují, že by k takovému traumatu (nebo i více traumatům) dost důvodů mohli a měli mít. Po mém soudu mají přinejmenším velké „národy“ k takovým či onakým traumatům důvodů dost a dost; a podobně i většina těch menších. A nejde jen o národy; dlouhou řadu důvodů k traumatům mohou mít křesťané vůbec a také církve. Američané mají (nebo by aspoň měli mít) velké trauma z toho, co prováděli a provedli Indiánům a později černým otrokům; koloniální národy z toho, co prováděly ve svých koloniích. Váleční vítězové by leckdy měli mít víc důvodů k traumatům než poražení; atd. Mít či nemít trauma je ostatně jen psychologická záležitost. Naproti tomu mít dost důvodů k traumatům - nebo lépe k černému svědomí apod. - je něco jiného.

(Písek, 120102-3.)